

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo Sveta za komunalne zadeve o delu v letu 1958

Svet za komunalne zadeve je tudi v letu 1958 posvetil svojo pozornost v prvi vrsti nekaterim perečim problemom na področju komunalnega gospodarstva v okraju, posebno pa na območju mesta Ljubljane. Iz dnevnega reda sej sveta je razvidno, da je obravnaval tekočo problematiko vzdrževanja in izgrajevanja cestne mreže tretjega reda in mostov na njih ter Uprave cest kot neposrednega operativnega organa. Dalje nekatere probleme prometa v okraju ter ukrepe v zvezi z rekonstrukcijo ljubljanskega železniškega vozlišča. Posebno pozornost je posvetil urejanju mestnega javnega osebnega prometa v Ljubljani ter dal sugestijo za študij prometnih razmer v okraju in pripravi ukrepov za izboljšanje.

V teku leta 1958 izvršene analize in študije o cenah komunalnih uslug na območju mesta Ljubljane so dale solidno osnovo za njih ureditev v letu 1959. Svet je ponovno razpravljal o perspektivnem planu razvoja komunalnih uslug v okviru okrajnega perspektivnega družbenega plana za leto 1957 na osnovi predvidoma razpoložljivih sredstev in z nakazano prioriteto v pogledu dobre oskrbe okraja s pitno vodo — vodovodi in higienskega odstranjevanja odplak — kanalizacije. Nič manjšo pozornost ni posvetil vprašanju oskrbe okraja z električno energijo, kjer se že kaže določeno zboljšanje, kar je posledica vložnih naporov prizadetih elektrodistributivnih podjetij, občin, okraja in gospodarskih organizacij. V mestu Ljubljani se bo energetska situacija lahko bistveno popravila, ko bo zgrajena nova plinarna.

V letu 1958 je bila realizirana sugestija Sveta za komunalne zadeve, da se formira za reševanje perečih problemov na področju vodnega gospodarstva posebna Vodna skupnost za okraj. Kljub temu, da je nova organizacija še mlada in se boji z začetnimi težavami, moramo gotovo upoštevati, da je že pokazala, da bo

pomemben faktor v reševanju tako perečih vprašanj, kot so regulacije in melioracije, izgradnja vodovodov in kanalizacij.

Vendar moramo tudi v tem poročilu ugotoviti znano dejstvo, da je zaostrena problematika komunalnih uslug na območju mesta večkrat tako zaposlila Svet za komunalne zadeve, da ni mogel posvetiti dovolj pozornosti problematiki komunalnih naprav in uslug v vsem okraju, predvsem v onih delih okraja, ki so bili vključeni v okraj Ljubljana v letih 1957 in 1958. Prepričani smo, da bomo z že pričetimi analizami in študijami kmalu spoznali probleme komunalnih uslug na vsem območju okraja ter jih temu primerno obravnavali.

V letu 1958 je imel Svet za komunalne zadeve 7 rednih in 2 izredni seji. V avgustu mesecu je bil še dopolnjen z novimi člani iz bivšega okraja Trbovlje.

Na svojih sejah je Svet obravnaval zadeve z naslednjih področij: Uprava cest (20), Javna razsvetljava (1), ECZ — Ljubljana transport (5), promet (5), sneg (1), vodovod (1), vodno gospodarstvo (1), pokopališče (1), komunalne usluge (2), garancije (3), proračun (4), elektrifikacija (2), komisije (2), razno (2).

Poleg tega je Svet za komunalne zadeve na svojih sejah obravnaval predloge Komisije za revizijo investicijskih programov za investicije negospodarskega značaja s področja komunalnih naprav ter je potrdil 36 investicijskih programov, in sicer: s področja kanalizacije 10, cest in mostov 10, oskrbe z vodo 4, javne razsvetljave 4, ureditve pokopališč 2 in z ostalih področij 6.

Problematico in predloge je Svet obravnaval pred Okrajnim ljudskim odborom in pred Mestnim svetom, v kolikor so problemi zajemali le občine na območju mesta Ljubljane.

V tem smislu je bil sestavljen tudi proračun Sveta za leto 1958, ki obstoji iz okrajnega in mestnega proračuna.

bila realizirana v celoti, ker določenih predmetov za elektroenergetsko inšpekcijo ni bilo mogoče nabaviti na domačem trgu.

Dotacija Vodovodni skupnosti Cerklje-Mengeš je bila izplačana na račun projektov, h katerim je okraj dolžan prispevati 50%.

Dotacija DGIT je vsakoletna.

Vzdrževanje grobov talcev. Iz te postavke so poravnana vzdrževalna dela na grobovih talcev in borcev na Centralnem pokopališču v Ljubljani in dana dotacija Zvezi borcev

Vsoto sestavljajo:

1. Dotacija OLO	140.500.000
2. Cestni sklad (brez blokiranih sredstev)	29.214.315
3. Rezervirana sredstva iz leta 1957	5.563.147

Skupaj 175.277.462

S temi sredstvi je Uprava cest vzdrževala 930 km cest preko leta (niso upoštewane ceste bivšega okraja Trbovlje, ki so bile vzdrževane do konca leta iz proračunskih sredstev bivšega okraja). Na 1 km odpade za vzdrževanje 188.490 din, kar je le za približno 8% več kot v letu 1957. Ker je treba upoštevati, da so bili stroški vzdrževanja na cestah III. reda, na katere je bil zaradi raznih rekonstrukcij preusmerjen promet s cest I. in II. reda, zaradi tega neprimerno večji, nadalje, da so se nasproti letu 1957 podražile cene uslug in da promet narašča letno za približno 15%, pomeni le 0,8% več stroškov za 1 km vzdrževalnih cest, da se je stanje oziroma stopnja vzdrževanja cest na

sproti letu 1957 občutno poslabšala. Od lesenih mostov, ki jih je (po pripojitvi okraja Trbovlje) 47, sta bila obnovljena v stalnejši izvedbi le dva: most čez Pšato v Mengšu in most v Zelimljah — oba v betonski izvedbi.

Manjša popravila so bila izvedena na 14 lesenih mostovih. Površinskih obdelav Uprava cest v letošnjem letu na račun vzdrževanja ni vršila, ker so bila sredstva itak že skromno odmerjena za redno vzdrževanje.

Anuiteta za samski dom Uprave cest v znesku 4.000.000 din je bila vplačana v drugič. Anuitete plačuje OLO Ljubljana, ker Uprava cest kot zavod nima lastnih sredstev za stanovanjsko izgradnjo.

b) Negospodarske investicije.

Poz	Postavka	Plan	Realizacija	%
7-41-	Uprava cest			
1	Nadaljevanje del na cesti Drtija-Kandrše	10.198.808	10.198.808	100,0
3	Študij, načrti in odkupi zemljišč za ceste III. razreda	5.000.000	4.641.849	92,8
5	Lastne investicije za U. C. OLO — kamnolom v Podutiku — I. grad.	2.400.000	2.371.940	99,0
	Nabava kamionov in opreme — II. oprema	27.521.192	27.521.152	100,0
7-42-	Zoološki vrt			
1	Nadaljevanje gradnje Zoološkega vrta — I. gradnja	5.640.000	5.639.351	100,0
	Skupaj	50.760.000	50.373.100	99,2

Pripombe k prednjim postavkam: Ad 1. Nadaljevanje del na cesti Drtija-Kandrše. Dela na cesti trajajo že četrto leto. V letošnjem letu je bil izvršen zgornji ustroj na do sedaj odprtih sektorjih, toda brez modernizacije cestišča. V prvotnem predlogu za dela v letu 1958 je bilo za ceste predvideno 45.000.000 din, s čimer bi se cesta lahko dovršila brez protiprašne obdelave in večjih objektov. Z odobrenim zneskom 10.000.000 din pa ni bilo niti možno odpreti del na vsej trasi. Ker bo cesta važna vez med Ljubljano in

Zagorjem, bi bilo potrebno čimprej predvideti sredstva za njeno popolno dovršitev. Predračun za ceste znaša približno 102.000.000 din, do sedaj pa je bilo potrošenih 36.024.000 dinarjev. Ad 3. Študij, načrti in odkupi zemljišč za ceste III. reda. Iz te postavke so bili plačani načrti za novo zgrajene ceste in mostove ter odkupi zemljišč, ki so bila zasežena ob priliki novogradenj ali rekonstrukcij. Postavka ni v celoti realizirana, ker v nekaterih planiranih primerih ni bilo možno pravočasno doseči sporazuma z lastniki.

PRORACUN SVETA IN REALIZACIJA ZA LETO 1958

A. Okrajni proračun

a) Funkcionalni izdatki, dotacije, obveznosti iz posojil in garancij.

Poz	Postavka	Plan	Realizacija	%
5-39-1	Tehnične potrebščine	50.000	37.027	74
2	Dotacija Vodovodni skupnosti Cerklje-Mengeš	1.313.389	1.313.389	100
3	Dotacija DGIT	150.000	150.000	100
6-40-1	Vzdrževanje grobov talcev	327.611	327.611	100
2	Analiza cen komunalnih uslug.	49.000	49.000	100
3	Propaganda javne snage	60.000	60.000	100
8-238-1	Vzdrževanje cest III. razreda	140.500.000	140.500.000	100
9-43-1	Anuiteta za samski dom Uprave cest	4.000.000	4.000.000	100
	Skupaj	146.450.000	146.437.027	99,99

Okrajni proračun — funkcionalni izdatki so praktično realizirani sto- odstotno.

V naslednjem podajamo pojasnila k posameznim postavkam.

Postavka Tehnične potrebščine ni

Ad 5. Lastne investicije za Upravo cest — Kamnolom v Podutiku. Z letošnjimi sredstvi so se dokončala dela, pričeta v letu 1958, to je kovačnica, strojnica, sanitarna stavba in skladišče za eksploziv. Od vseh objektov je dano v uporabo le skladišče za eksploziv. Za ostale objekte manjka oprema oziroma priključek na vodovod.

Iz postavke »Nabava kamionov in opreme« sta bila nabavljena dva

kamiona-kiperja tvrdke FAP, nosilnosti 6 ton ter Diesel motor za prevozni drobilec.

Zoološki vrt

1. Nadaljevanje gradnje Zoološkega vrta.

Iz danih sredstev je bilo postavljenih 756 m ograje za posamezne oddelke, 132 m zunanje ograje ob Večni poti in ribniku ter urejeno 2000 kv. metrov poti. V gradnji so 4 bazeni za vidre in race potapljalke.

12. Ureditev požiralnikov v Ribnici	800.000	800.000	—
13. Dotacija VS Suijca	6.300.000	6.300.000	—
14. Dotacija VS Cerknica	1.500.000	1.500.000	—
15. Dotacija VS za grosupeljsko kotlino	1.500.000	1.500.000	—
16. Dotacija VS Bistrica	8.000.000	8.000.000	—
17. Hudourniki — ureditev struge Mejaša	800.000	—	800.000
18. Rezerva	333.540	300.000	33.540
19. Obveznosti iz leta 1957	927.460	927.460	—
Skupaj	50.761.000	49.482.788	1.278.212

B. Mestni proračun

a) Funkcionalni izdatki, obveznosti iz posojil in garancij.

Poz	Postavka	Plan	Realizacija	%
6-4/4-1	Protiletalska zaščita	1.290.000	1.138.293	88,1
9-6/4-1	Anuiteta posojila ECZ pri MH	39.500.000	39.500.000	100,0
9-6/2-1	Amortizacija mestnega posojila	7.600.000	7.600.000	100,0
8-38-1	Kritje izgube ECZ v letu 1957	50.000.000	50.000.000	100,0
	Skupaj	98.390.000	98.238.293	99,7

Iz sredstev za protiletalsko zaščito so bili poravnani stroški za vzdrževanje in čuvanje skladišč in zaklonišč ter ureditev izolacije zakloniščnega rova pri Mestnem domu.

Postavka: Anuiteta posojila ECZ pri Mestni hranilnici ljubljanski se nanašajo na posojilo za rekonstrukcijo osebnega javnega prometa v Ljubljani, ki ga mora vračati okrajni ljudski odbor Ljubljana.

Amortizacija mestnega posojila se vrši vsako leto po določenem ključu izžrebanih obveznic, ki so

bile izdane za javno posojilo bivšega MLO Ljubljana za gradnjo stanovanj. V letu 1958 je bilo amortiziranih 10% obveznic.

Podjetje ECZ, sedaj Ljubljana transport, je poslovalo v letu 1957 še vedno z izgubo. Ker predpisuje tarifno politiko OLO Ljubljana, mora podjetje kriti tudi nastalo izgubo, ki je znašala v letu 1957 še 72.400.000 din. Od tega je bilo kritih iz rednih proračunskih sredstev 50 milij. din, ostalo pa iz proračunskih rezerv.

b) Negospodarske investicije.

Poz	Postavka	Plan	Realizacija	%
7-5/4-1	Studij in načrti za čistilno napravo in kanalizacijo Ljubljane	3.750.000	3.749.760	100,0
2	Studij in načrti za potrebe Sveta za stanovanjske zadeve	1.250.000	1.200.000	96,0
3	Studij in načrti za Centralno pokopališče	752.000	102.268	13,6
4	III. faza dograditve alarmnega omrežja za PLT	3.375.000	3.371.365	99,9
5	Nadaljevanje gradnje zbiralnikov	10.000.000	9.921.190	99,2
6	Nabava smetarskih avtomobilov	25.000.000	24.975.594	99,9
	Skupaj	44.127.000	43.320.177	98,2

Pojasnila k postavkam:

1. Postavka »Studij in načrti za čistilno napravo« vsebuje plačilo izdelanih investicijskih, idejnih in glavnih projektov čistilne naprave za Ljubljano, glavnih zbiralnikov in vseh temeljnih zbiralnikov, ki so potrebni za nemoteno funkcioniranje kanalizacijskega omrežja Ljubljane.

2. V zvezi s stanovanjsko izgradnjo naroča Svet za stanovanjske zadeve pri Zavodu za stanovanjsko izgradnjo razne študije in načrte, ki se krijejo iz istoimenske postavke.

3. Vprašanje ureditve centralnega pokopališča rešuje komisija, ki jo je postavil Mestni svet. Komisija je uspela izvršiti v letu 1958 samo

priprave za razpis internega natečaja, ki bo izveden v letu 1959. Za izdelavo raznih skic in predlogov je bilo potrošenih 102.268 dinarjev.

4. V III. fazi dograditve alarmnega omrežja so bile montirane na ljubljanskem gradu tri sirene in povezane z lastnim komandnim omrežjem, ki zagotavlja delovanje neodvisno od ostalih javnih elektroinštalacij. Postavka je skoraj st odstotno realizirana.

5. Iz postavke »Nadaljevanje gradnje zbiralnikov« je bilo zgrajenih 100 m severnega zbiralnika A2 G2 v Šiški od skupno zgrajenih 195 m v letu 1958. Dosedanja celotna dolžina tega kanala znaša 1895 m.

6. Zavod »Snaga« je iz danih sredstev nabavil 2 smetarska avtomobila.

Pojasnila k poedinim postavkam in delom:

Ad 1. V postavki »Vodnogospodarska služba« je obsežena služba nadzora nad vodotoki v okraju. To službo je v glavnem vršila Sekcija za gorjo Savo s vojimi uslužbenci, delno pa Tajništvo za komunalne zadeve, ki je vršilo posle investitorja in vodilo vse vodopravne razprave.

Ad 2. Postavka »Meritve, študij, načrti« obsega meritve in projektiranja za naslednja področja:

- a) regulacija Iške v Iški vasi;
- b) melioracijsko območje Rače—Radomlje;
- c) Gameljščica od Povodja do Vesc;
- d) hudournik Jevniščica.

Ad 3. Kamniška Bistrica: Dela so potekala na dveh odsekih: 1. odsek Domžale—Ihan in 2. odsek nad domžalskim mostom. Na prvem odseku je bilo zgrajenih 5 pragov v vrednosti 4.000.000 din. Na drugem odseku je bil dograjen prag nad količevskim mostom in 4 nadaljnji pragovi ter nadaljevana so bila dela na ureditvi brežin in korita ter visokovodnega nasipa. Urejenih je bilo 859 m brežin in zgrajenih 72 m visokovodnega nasipa poleg manjših zavarovalnih zgradb. Vsa dela v tem odseku so veljala 8.500.000 din. Po osvoboditvi je bilo na Kamniški Bistrici potrošenih skupno 64,5 milij. dinarjev. Za odsek od Domžal do Stranj pa bo za nadaljnja dela potrebno še približno 200 milijonov dinarjev.

Ad 4. Ljubljana: Zgrajene so levo in desno obrežne zgradbe pri Sp. Kašlju v dolžini 300 m.

Ad 5. Regulacija Šivnika je v glavnem zaključena. Dolžina izkopane kanala znaša 950 m. V zvezi z regulacijo je bil napravljen tudi most na občinski cesti, ki vodi v Zalog.

Ad 6. Regulirano je 400 m struge potoka Brežiček. Dela je izvajala občina Loška dolina potom režijskega odbora.

Ad 7. Na Dobrunjščici je izvršen prekop struge v celoti, dočim bo ureditev brežin izvedena v l. 1959.

Ad 8. Na Borovniščici so se vršila le zavarovalna dela v prejšnjih letih regulirane struge.

Ad 9. Na Pšati so nadaljevali dela iz prejšnjih let. Predvsem je bilo iz sredstev OLO Ljubljana izvršeno zavarovanje oziroma utrditev do sedaj izkopane regulirane struge. Dela bo potrebno nadaljevati v letu 1959.

Ad 10. Na Drtjščici se dela niso vršila. Za leto 1958 predvidena sredstva so bila nakazana VS za regulacijo Drtjščice kot dotacija s tem, da jih uporabi v letu 1959 za vzdrževanje obstoječe regulacije.

Ad 11. Na Rinži v Kočevju so se izvršila popravila obstoječih obrežnih zidov, zavarovala struga in delno očistila.

Ad 12. Ureditev požiralnikov v Ribnici. Iz teh sredstev so očistili in uredili požiralnike v Rakitnici, Goriči vasi in Tenteri ter očistili struge pred požiralniki.

Ad 13. Z dotacijo VS Suijca so nadaljevali dela na regulaciji Suij-

ce nad Brezjem. Skupno z dotacijami iz prejšnjih let znaša prispevek okraja za to regulacijo 22,1 milij. dinarjev.

Ad 14. Dotacija VS Zirovnica je bila namenjena za poglobitev prekopov med Zirovniščico in Cerkniskim jezerom.

Ad 15. Dotacija VS za melioracijo Grosupeljske kotline je bila porabljena za projekte in delno za čiščenje melioracijskih jarkov.

Ad 16. VS Bistrica (Sodražica) je nadaljevala z regulacijo Bistrice v Zlebiču in Sodražici. Skupno prispevki ostalih interesiranih organizacij je bilo izpokanih 2450 metrov struge.

Ad 17. Predvidena sredstva za ureditev hudournika Mejaš niso bila izrabljena, ker projekt ni bil pravčasno izvršen.

Ad 18. Iz rezerve je bila dana dotacija 300.000 din Poslovni zvezi Sipek-Kamniki za ureditev hudournika Vrševnik.

Ad 19. Obveznosti iz leta 1957 se nanašajo na neobračunana dela in projekte, ki jih je izvajala v letu 1957 po naročilu okraja Sekcija za gorjo Savo na vodotokih: Ljubljanci, Iški, Brežičku, Dobrunjščici, Pšati ter za neobračunani iznos za vodnogospodarsko službo.

Poleg del, ki so bila izvajana iz rednih proračunskih sredstev, so bile izvedene oziroma financirane z angažiranjem Tajništva za komunalne zadeve še naslednje investicije:

1. Uprava cest je izvedla površinsko prevleko tacenske ceste v dolžini 6,4 km (32.000 kvad. metrov) za vsoto 11.578.600 din, od katere odpade 4.500.000 din na deblokirano sredstva cestnega sklada za l. 1958, preostalo pa na OBLO Ljubljana—Sentvid in podjetja.

2. Iz rezervnega sklada okraja so bile dane dotacije občinskimi ljudskimi odbori in vodnim skupnostim za nove ali že pričete vodovode, katerih gradnjo oziroma nadaljevanje gradnje je urgiral Sanitarni inšpektorat OLO zaradi preprečevanja epidemij in splošnega zdravstvenega stanja prebivalstva.

Največja pozornost je bila posvečena skupinskim vodovodom, za katere je bilo skupno dotirano 35,3 milij. din, in sicer:

- a) za kočevsko-ribniški vodovod 12,3 milij. din;
- b) za subokrajinski 3,0 milij. din;
- c) za vodovod Stična-Trebnje 20,0 milij. din; skupaj 35,3 milijona dinarjev.

Ad a) Z dotacijo okraja je bilo omogočeno nadaljevati dela po predvidenem planu. Gradnjo vodovoda je pričela v letu 1956 Uprava za investicije LRS, ki je bila z uredbo o organizaciji in delu Sekretariata IS za splošne gospodarske zadeve (Ur. list LRS št. 53/57) odpravljena in zadeve v zvezi z investicijami za skupinske vodovode prenešene na organe ljudskih odborov, na katerih območju se ti skupinski vodovodi grade. Predračunska vsota za celotno izvedbo vodovoda znaša približno 1 milijardo dinarjev.

V letu 1958 je bilo zgrajenih 3,5 km cevovoda od Slovenske vasi

PLAN IN REALIZACIJA OKRAJNEGA VODNEGA SKLADA V LETU 1958

Dohodki vodnega sklada na dan 1. januarja 1958 so znašali:

1. Dotacija okraja Ljubljana	48.000.000
2. Saldo bivšega okraja Kočevje	37.079
3. Saldo iz leta 1957	2.723.921
	Skupaj 50.761.000

Ta sredstva so bila razporejena takole:

	Plan	Realizacija	%
1. Vodnogospodarska služba	3.200.000	2.831.289	368.711
2. Meritve, študiji in načrti	800.000	792.249	7.751
3. Kamniška Bistrica	12.500.000	12.500.000	—
4. Ljubljana — odsek Sp. Kašelj	1.000.000	999.297	703
5. Šivnik — izkop kanala	1.400.000	1.399.924	76
6. Brežiček — regulacija	2.500.000	2.476.640	23.360
7. Dobrunjščica — regulacija	3.000.000	2.999.730	270
8. Borovniščica — regulacija	1.000.000	956.199	43.801
9. Pšata — nadaljevanje regulacije	3.500.000	3.500.000	—
10. Drtjščica — vzdrževalna dela	500.000	500.000	—
11. Rinža — ureditev struge v Kočevju	1.200.000	1.200.000	—

pri Kočevju, nadalje dokončana dela v črpalnici pri Blatah s priključki na električno omrežje. Izvršena je bila tudi povezava črpalnice v Slovenski vasi z novim rezervoarjem nad Slovensko vasjo. S temi deli bo omogočeno v letu 1959 dovajati Ribnici vodo iz glavnega zajetja Rakitnice in izboljšati prekrbo Kočevja z dodatnimi količinami vode iz pomožnega zajetja Ubriht.

Ad b) Suhokrajinski vodovod, ki je bil zgrajen že pred vojno, je v mnogem potreben popravil in dopolnitev. Najnujnejše delo bi bilo izboljšati čistilne naprave v črpalnici Globočec za redno obratovanje in popraviti tlačni cevovod, kjer se stalno pojavljajo okvare. Poleg tega je treba urediti še kanalizacijo in nekatere druge stvari pri črpalnici. Za vse reparable in izpopolnitve je bilo dotiranih ObLO Ivančna gorica 3.000.000 din, kar pa za ves delovni program ne bo zadostovalo. Dela v letu 1958 je prevzel Komunalni oddelček ObLO Ivančna gorica, ki pa del ni mogel izvršiti in se je pričel za ureditev naprav prestavil v leto 1959.

Ad c) Vsota 20.000.000 din je bila dana Vodni skupnosti Stična-Trebnje-Dobrič. Za izgradnjo odcepov proti Dobu in Zagorici. Odcepa še nista zgrajena, nabavljen pa je za ves znesek potreben material, montažo in izkope pa bo vršila Vodna skupnost v letu 1959 s pomočjo ObLO Ivančna gorica in s prostovoljnimi delom interesentov.

Iz rezervnega sklada so bili finansirani še naslednji vodovodi:

d) Vodovod v Loškem potoku, za katerega je bilo dotiranih 4.000.000 dinarjev. S temi sredstvi je bil zgrajen vodovod od vasi Hrib do vasi Retje v dolžini približno 1500 m in motirano razdelilno omrežje v vasi Retje s priključki na približno 60% biš. Pričeta so bila tudi dela za prečišči rezervoar.

e) Vodovod Litija 4.000.000 din. Skupno s prispevki ostalih interesentov je bilo v tekočem letu kompletirano zajetje z vodnjakom in položeno 2 km cevovoda na levem bregu Save ter nabavljen material za preostali del.

f) Vodovod v Kolarjevi ulici v občini Ljubljana-Bežigrad, kjer je bilo položeno 230 m cevovoda profila 80 mm (2,9 milij. din).

g) Vodovod Skofljica-Rudnik. Položeno je bilo 7 km azbestocementnih cevi profila 80 do 150 mm, h katerim je prispeval okraj 8,3 milij. dinarjev. S tem je dograjen glavni napajalni cevovod za to območje, v letu 1959 pa je treba položiti še konzumno mrežo.

h) Z dotacijo okraja 1,4 milij. dinarjev je bila omogočena dovršitev vodovoda na Brdu v občini Ljubljana-Vič.

i) V občini Ljubljana-Siška je bilo položeno 560 m cevovoda profila 80 mm »Pod brijom«, za kar je bilo iz rezervnih sredstev okraja potrošenih 1,6 milij. din.

Poleg gradnje vodovodov je bilo iz rezervnega sklada okraja potrošenih tudi 60 milij. din za izgradnjo kanalizacij, in sicer: v občini Ljubljana-Sentvid je bilo izvršeno 300 m kanalizacije na obeh straneh Celovške ceste do ceste proti Tacnu ter približno 150 m v predelu med Celovško cesto in železniško progo v Ljubljani-Siška pa se je nadaljevala kanalizacija Celovške ceste od ceste »Na Jamci« dalje v dolžini 415 m in vsoti 8 milij. din. Preostali znesek

34,5 milij. din je bil uporabljen za izgradnjo temeljnih mestnih zbiralnikov. Rekonstruiran je bil zbirni kanal A12 R med Vilharjevo in Titovo cesto v dolžini 700 m za znesek 7 milij. din. Zgrajeno je bilo še 95 m severnega zbiralnika A2 G2 v Šiški v znesku 9.000.000 din, poleg 100 m kanala, zgrajenega iz rednih proračunskih sredstev. Izgradnja tega kanala je nujna zaradi preobremenjenosti dosedanjih kanalov in v zvezi s stanovanjsko izgradnjo v Šiški, ki bo v glavnem vezana na ta zbiralnik. Da se uredijo higienške razmere oziroma zmanjša onesnaženje Ljubljane v samem mestu je potrebno, da se čimprej do-

konča zbirni kanal A ob Ljubljanci. Z zneskom 18,5 milij. din je bilo zgrajenega oziroma pripravljenih cevi za nadaljnjih 240 m tega kanala.

Cestni sklad

Cestni sklad je bil planiran na 33.496.000 din, realiziran pa je bil z 49.424.764 din. Od te vsote je blokiranih 15.707.019 din, ostala vsota pa je potrošena za namensko uporabo, od tega 29.214.315 din v rednem postopku. V sklad se steka 70 odstotkov takse na kmečka vprežna vozila, kar je zneslo 33.255.147 din in kazni za prekrške v vsoti 6.012.401 dinar.

Negospodarske investicije

Negospodarske investicije finansirane iz okrajnih sredstev se razdelijo na ljubljanske in izvenljubljanske občine kot kaže naslednji pregled:

Legenda: CK = ceste in kamnolomi, V = vodovodi, K = kanalizacija, M = mehanizacije, O = ostalo, V. S. = vodni sklad, S = skupno.

Označba	V milijonih din					
	CK	V	K	M	C	V. S.
Izvenljubljanske	14,8	43,3	—	14,0	—	48,3
Ljubljanske	6,9	14,2	73,6	38,5	10,3	1,2
Okraj	21,7	57,5	73,6	52,5	10,3	49,5

Razmerje se izboljša v prid izvenljubljanskih občin, če upoštevamo še cestni in gozdni sklad. Iz tega je bila finansirana razširitev ceste Pijava gorica—Zelimičje.

Negospod. investicije	Skladi		v milij. din	
	cestni	gozdni	Skupno	%
Izvenljubljanske	120,4	28,2	1,0	149,6
Ljubljanske	144,7	1,0	—	145,7
Okraj	265,1	29,2	1,0	295,3

Razdelitev je skoraj sorazmerna številu prebivalcev in dohodkom, ki se ustvarjajo na teh področjih.

Problematika stanja komunalnih naprav v okraju

Svet za komunalne zadeve se neposredno peča s problematiko cest III. reda in objektov na njih, z izgradnjo zbiralnikov kanalizacije na območju mesta Ljubljane ter s komunalnimi problemi, ki zadevajo več občin ali celo dva okraja (skupinski vodovodi).

Dolžina okrajne cestne mreže je v začetku leta znašala 930 km. V teku leta pa se je dolžina povečala, ker so bile prevzete sledeče ceste:

1. Cesta Dol ob Krki—Kot v dolžini 5000 m.
2. Bivša cesta I/1 v odseku Skofljice do Radohove vasi v dolžini 29.069 m.
3. Cesta Radohova vas—Stranje (meja z okrajem Novo mesto) v dolžini 3200 m.
4. Ceste III. reda bivšega okraja Trbovlje 141.300 m.

Skupno priključeno 178.569 m.

Celotna dolžina vsega omrežja znaša sedaj 1108,5 km. Od te dolžine pa je tlakovanih oziroma na sodoben način utrjenih samo 45,5 km, t. j. 4,1%, 1063 km ali 95,9% pa je makadamskih. Nasproti letu 1957 je padla dolžina sodobno utrjenih cestnišč za 0,9%, kar znači, da smo s pripojitvijo novih cest dobili pretežno makadamske ceste. Površinsko je bila v letu 1958 obdelana samo Tacenska cesta v dolžini 6,4 km (32.000 m²). Poleg mostov čez Pšato v Mengšu in čez Zelimičje, ki sta bila v celoti obnovljena, so bila izvršena večja popravila še na sledečih mostovih: v Zalogu, v Ponovi vasi (cesta Grosuplje—Turjak), v Zavrstniku (Litija—Ljubljana), v Kočevju, v Iški vasi, v Kamniški Bistrici. Manjša popravila so bila izvršena še na 14 mostovih. V splošnem je stanje mostov še vedno peče, ker je od skupnega števila 134 mostov še 47 lesenih (35%). Nosilnost teh je od 3 do 10 ton, kar za sedanji promet ne zadošča in prehajajo čez mostove vozila z da-

leč višjo tonažo, kar povzroča možnost porušitve in neprimerno večje vzdrževalne stroške.

K vzdrževanju cest spada tudi zimska služba, t. j. oranje in odstranjevanje snega ter preprečevanje poledice ozir. njenih škodljivih vplivov. Uprava cest ima za oranje snega na razpolago 102 pluga, od katerih je razporejenih na okrajnih cestah III. reda 79 plugov, 23 plugov pa je na območju mesta Ljubljane. Od plugov so razen štirih vsi leseni. Vlečna sila je pri 86 plugih konjska, pri 16 pa motorna. Iz tega je razvidno, da je pluzenje pretežno še na primitivnem način. Razlog je v tem, da Uprava cest nima dovolj težkih vozil (kamionov), ki vzdržijo frontalno pluzenje. Pomanjkanje motornih plugov je posebno peče v času nenadnih večjih snežnih padavin. Da bi omogočil Upravi cest pluzenje s kamioni, je OLO sprejel na svoji seji dne 5. decembra 1959 sklep, da so podjetja, ki posedujejo kamione nad 6 ton koristne obremenitve, dolžna te v primeru nenadnih večjih padavin staviti jih na razpolago Upravi cest. Kljub sprejetemu sklepu oz. priporočilu OLO Uprava cest ni mogla skleniti tozadavnih pogodb v letu 1958/59 za dovoljno količino vozil. Za odstranjevanje poledice v mestu se je Uprava cest v večji meri posluževala soljenja, ki je dalo dobre rezultate, nastale pa so težave v troleibusnem prometu, ker vozila niso bila povsem prilagojena za take prilžnosti.

K vzdrževalnim delom na cestah spada tudi oprema s prometnimi znaki, katere je Uprava cest namestila na cestah III. reda, in to 410 kosov novih, obnovila pa 6.

Na vseh cestah je bilo izvršeno v l. 1958 prometno štetje. Na osnovi teh podatkov bo Uprava cest določila v letu 1959 količino potrebnega gramozja za posamezne odseke in dolžino ceste, ki naj pripada enemu cestarju.

Prometno štetje je izkazalo, da sta pri normalnem prometu najbolj obremenjeni Litijska cesta od 5,0 do 6,0 km z 2636 tonami na dan in cesta Domžale—Duplica z 2372 tonami dnevno. Absolutno največje obtežbe pa izkazuje cesta Stična—Rašica (3517 ton dnevno), kar pa je posledica preusmeritve prometa z republiške ceste Ljubljana—Novo mesto med gradnjo avtoceste. Porast od 774 t/dan v letu 1957 na 2463 t/dan v letu 1958 na cesti Jakob—Domžale je pripisati preusmeritvi prometa s ceste I. reda za časa rekonstrukcije črnuškega mostu.

V oskrbi okraja s pitno vodo je Svet za komunalne zadeve posvetil posebno skrb skupinskim vodovodom, predvsem kočevsko-ribniškemu, dolenjskemu, t. j. Stična—Trebnje—Dobrič in suhokrajinskemu, ki so prejeli skupno 35,3 milij. din iz okrajnih sredstev. Celokupna okrajna sredstva za vodovode pa so znašala 57,5 milij. din. Zaradi pomanjkanja sredstev se ni moglo pristopiti k obnovi vodovodov Cerknica—Rakek, Logatec in Kamnik, ki terjajo nujne rešitve.

Vprašanju kanalizacij posvečajo občine vedno več pažnje, kar dokazuje veliko število potrjenih investicijskih programov za zunanje kanalizacije. Od zunanjih občin so urejale kanalizacijo Litija, Medvode, Vrhnika, Cerknica (Bloke) in Ribnica. Na območju ljubljanskih občin se pripravljajo načrti, ozir. izvajajo dela v Savskem naselju, na Savski cesti, v Mostah (industrijski predel), v Bežigradu in Šiški (Celovška). Podjetje Mestna kanalizacija nadaljuje v okviru lastnih sredstev z obnovo drobnejše kanalske mreže v Ljubljani. Pri izgradnji zbiralnih kanalov v Ljubljani je opaziti v letu 1958 relativni napredek. V tem letu je bilo potrošeno za zbiralnike skupno 44,4 milij. din nasproti 30,6 milij. din v letu 1957, kar znaša 45%. Ker pa so potrebe samo za obrežne zbiralnike ob Ljubljani 340 milij. din, za ureditev temeljnih zbiralnikov v severnem delu mesta pa nadaljnjih 300 milij. din, da ne omenjamo izgradnje čistilne naprave s predvideno proračunsko vsoto najmanj 1600 milij. din, potem je jasno, da s tolikšnimi sredstvi ne bo možno rešiti v doglednem času kanalizacijskega problema v Ljubljani.

Problemi v zvezi z vodovodi, kanalizacijami, regulacijami rek in ostalimi hidrotehničnimi deli so tako obsežni, da jih s sredstvi samega okraja ni možno pravočasno zadovoljivo reševati. Zato je potrebno, da se za dosego rešitve prej navedenih problemov zajame širši krog interesentov, kar edino daje možnost, da se bodo ti problemi začeli pospeševano reševati. V ta namen je bila meseca novembra 1958 ustanovljena s sodelovanjem Tajništva za komunalne zadeve Vodna skupnost za ljubljanski okraj, ki pa zaradi poznega termina ustanovitve ni mogla v letu 1958 še pokazati rezultatov v reševanju navedenih problemov.

Oskrbo okraja z električno energijo so izvajala v letu 1958 štiri distribucijska podjetja: Elektro Ljubljana-mesto, Elektro Ljubljana-okolica, Elektro Kočevje in Elektro Trbovlje, ki so skupno dobavila 338,5 MWH električne energije. Ker je poraba električne energije v letu 1957 znašala 291,9 MWH, znaša porast porabe nasproti letu 1957 46,6

MWH ali 16%. Kljub temu porastu, zadovoljiva, kar nam izkazuje spodnja tabela obtežb in padcev napetosti.

Obtežba (MW) in padci napetosti (%)

	1955		1956		1957		1958	
	MW	%	MW	%	MW	%	MW	%
Elektro Lj.-mesto	24,9	16,6	28,0	16,6	35,4	14,8	38,1	12,9
Elektro Lj.-okolica	11,0	25,6	12,0	24,6	14,0	22,2	17,0	19,4
Elektro Trbovlje	12,2	9,6	13,6	9,8	13,7	9,1	14,7	7,6
Elektro Kočevje	1,2	30,0	1,7	30,5	2,4	27,4	2,9	23,8
Skupno		16,3		16,2		15,2		13,4

Iz te tabele je razvidno, da se padci napetosti po posameznih rajonih od leta do leta kljub naraščajoči obtežbi manjšajo. To pa je možno le pri stalnem izboljševanju prenosne mreže. V to svrhu so bila vložena naslednja finančna sredstva:

Vir sredstev	1955	1956	1957	1958
Amortizacija	109,07	140,11	248,31	364,57
Dotacije posojila	137,65	172,47	221,56	230,88
Skupno	246,72	312,58	469,87	595,45
Indeks	100	126	190	241

Opomba. Pod dotacijami in posojili so zajeta: posojila občin in industrije, prispevki konzumentov in prispevki »ELES« za investicijsko vzdrževanje. Posojila iz stanovanjskih skladov občin so na 10-20 let po 2% do 3%, posojilo 100 milij. din pri MH ljubljanski pa je na 3 leta in 9%.

Primerjava porasta indeksov finansiranja in porasta indeksov obtežbe dokazuje, da se stanje prenosne mreže kljub stalnemu porastu obtežbe stalno izboljšuje.

Ne glede na to dejstvo pa je problem oskrbe z električno energijo v vsem okraju še vedno pereč. Asanacija omrežja Ljubljane, za ka-

tero je izgledalo, da bi jo bilo možno izvesti v dveh letih, bo zaradi pomanjkanja zadostnih finančnih sredstev izvedena po prvotno predvidenem petletnem planu.

V ilustracijo nenormalnega porasta obtežbe podajamo še pregled konsumentov, ki izkazuje le umeren vzpon.

Število konzumentov

Leto	1955	1956	1957	1958
Število konzumentov	93.820	97.520	100.708	108.585
Indeks	100	105	108	116

V naslednjem podajamo še pregled dobavljene energije za široko potrošnjo in razmerje do celotno dobavljene energije:

Dobavljena električna energija za široko potrošnjo v MWH

Elektro Lj.-mesto	60,58	69,92	82,12	96,27
Elektro Lj.-okolica	16,75	18,58	22,34	27,72
Elektro Trbovlje	5,76	6,81	8,31	9,97
Elektro Kočevje	2,25	2,94	4,15	4,32
Skupaj	85,32	98,25	116,90	138,28
Indeks	100	115	136	159

Delež široke potrošnje nasproti skupni dobavi elek. energije v %	48	45	46	47
--	----	----	----	----

Pri odstranjevanju hišnih smeti in odpadkov se stanje ni bistveno spremenilo. V Ljubljani teži podjetje »Snaga« za tem, da oskrbi s higienskimi smetnjaki čim večje število stavb oz. strank. Kvaliteta načina odstranjevanja smeti v Ljubljani se je pobojšala z nabavo še dveh smetarskih avtomobilov, kar se je financiralo iz okrajnih sredstev. Skupno število smetnjakov se je v letu 1958 povzpelo na 6029 (leta 1957 - 5025 kosov), število smetarskih avtomobilov pa na pet (leta 1957 - tri).

Stanje javne higiene oz. javnih kopalnic je ostalo enako, kot je bilo v letu 1957.

Komisija za ureditev problema Centralnega pokopališča v Ljubljani, ki jo je imenoval Mestni svet konec leta 1957, je v tekočem letu pripravila pokopališki red centralnega pokopališča v Ljubljani, ki pa bo končno redakcijo dobil šele v letu 1959. Nadalje je zbrala podatke o sistemih gradnje krematorijev, pri čemer je navezala stike z inozemskimi firmami, ki se bavijo z izgradnjo krematorijskih peči. V zvezi s samo ureditvijo centralnega pokopališča je komisija načela tudi vprašanje event. ureditve novega pokopališča v Stepanji vasi. Za presojo o tem, ali naj se ohrani sedanje pokopališče s tem, da se razširi in zgradi krematorij, ali je

pristopiti k izgradnji pokopališča na novi lokaciji obenem z gradnjo krematorija, pa v komisiji v letu 1958 še ni bilo možno pripraviti zadostne dokumentacije in se bo problem reševal v letu 1959. Glede gradnje krematorija je predhodno potrebno, da izide zvezni zakon o upepeljevanju mrličev.

Delo komisij pri Svetu za komunalne zadeve

Svet za komunalne zadeve je za konkretne probleme s svojega področja dela imenoval posebne komisije, o delu katerih podajamo naslednje:

Komisija za prenumeracijo in preimenovanje ulic je bila ustanovljena v letu 1955 z nalogo, da pripravi potrebne elaborate za odstranitev neskladnosti, ki so nastale, ker se po letu 1945 ni izvajala numeracija novo zgrajenih hiš, niti imenovanje novo nastalih ulic in se je mnogokje menjal značaj naselij iz vaškega v mestnega, kar zahteva tudi ustrezno spremembo načina numeracije hiš. Poleg tega se je pojavil nov problem enotnega preimenovanja mestnih vpadnic, ki potekajo skozi razna naselja in nosijo temu ustrezno v vsakem naselju lastno imenovanje, kar otežkoča orientacijo. Komisija je obdelala celotno problematiko teh vpadnic in je izdelala elaborat o

priključitvi naselij v območju teh vpadnic v mestu, ker je po veljavnih predpisih le na ta način možno izvesti enotno imenovanje teh cest. Elaborat je bil predložen Svetu za zakonodajo pri IS LRS, ki v letu 1958 še ni prinesel končne odločitve k predlagani priključitvi.

Komisija je izdelala nadalje predloge za imenovanje ulic novih naselij v občinah Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Siška in po sprejemu predlogov izvedla celotno numeracijo. V občini Ljubljana-Moste je nadaljevala s prenumeracijo, ker je bila dosedanja numeracija delno pogrešna ali pomanjkljiva.

Komisija za izdelavo plana mestne kanalizacije je v letu 1958 izvršila idejne študije za dokončanje zbirnega kanala A1 v občini Ljubljana-Siška zahodno od gorenjske proge, nadalje za zbiralnik A1 2 3 4 8R ob Grabljevičevi ulici in severni krak A1 2 8R do Žal, za zbiralnik A po Vilharjevi cesti in delno za zbiralnik A7 ob Gradaščici. Izvršila je tudi glavni projekt za del zbiralnika B1 ob Grubarjevem prekopu.

V zvezi izdelave investicijskega programa za centralno čistilno napravo na Fužinah so bile izvršene nadaljnje tri faze merjenj onečiščenja reke Ljubljanice ter izvršene raziskave kakovosti kanalskih voda (trikratna merjenja na treh različnih mestih po 24 ur). Nadaljevala je tudi s preiskavami uporabnosti končnega produkta čiščenja, t. j. pregnitega blata za potrebe kmetijstva.

Komisija za analizo oskrbe okraja z električno energijo je v letu 1958 obravnavala probleme oskrbe z električno energijo na območjih posameznih distribucijskih podjetij. Odjem električne energije na vseh področjih močno narašča, kar ima kvarne posledice na električne naprave zaradi preobremenitev posebno v gosto naseljenih predelih. Probleme, ki zaradi tega nastajajo, je sproti reševala navedena komisija, ki je koordinirala delo okrajnih distribucijskih podjetij, analizirala problematiko, posredovala med posameznimi komunami, gospodarskimi organizacijami in distribucijskimi podjetji ter zbirala statistične podatke. Za Elektro Ljubljana-mesto je v letu 1957 izdelala komisija petletni plan za asanacijo mestne mreže. Skušalo se je doseči skrajšanje asanacijske dobe na dve leti, za kar bi bilo potrebno ca. 1 milijardo dinarjev. Započeta je bila akcija, da se v asanacijski plan vključi industrija, kar pa ni uspelo in se nadaljnja dela za izboljšanje električne mreže v Ljubljani odvijajo v glavnem po petletnem načrtu.

V okviru akcije za izboljšanje električnega omrežja na območju ljubljanskih mestnih občin je bilo dano v promet v letu 1958 22 novih trafo postaj. Položeno je bilo 28 km nizkonapetostnega omrežja, in to 14 km prostih vodov ter 14 km kablov. Visokonapetostno omrežje se je povečalo za 12,9 km, in to 3,5 km prostih vodov ter 9,4 km v kablju.

V izvenljubljanskih občinah pa je bilo zgrajenih 21 novih trafo postaj in dogotovljena ena razdelilna trafo postaja (Trbovlje). V gradnji je visokonapetostni 35 kV vod Ljubljana-Vrhniko-Logatec, ki bo napajal bodočo napajalno postajo DJZ v Logatecu (za elektrificirano progo Postojna-Ljubljana).

Komisija za analizo oskrbe okraja s pitno vodo in odpravo odplak je vršila delo v okviru smernic, ki so bile postavljene v letu 1957.

Zaradi pomanjkanja strokovnega osebja je mogla izvršiti le prvo od teh postavljenih nalog, in še to samo delno. Izvršila je detajlno raziskavo odpadnih vod v okraju brez mestnega območja, ki pride na vrsto v letu 1959. O svojih izledkih bo predložila poseben elaborat.

Odnos Sveta do komunalnih podjetij in finančno samostojnih zavodov

V neposredni kompetenci Sveta za komunalne zadeve je le en finančno samostojni zavod komunalnega značaja, t. j. Uprava cest. Do ostalih zavodov in podjetij komunalnega značaja ima Svet le koordinativno vlogo, ko se obravnava vlogo vprašanja, ki zadevajo interese vseh občin ali se projektirajo in grade naprave takega pomena, ki presega teritorialni obseg in finančne možnosti ene občine (n. pr. gradnja zbiralnika). Vsi ostali komunalni zavodi in podjetja spadajo v neposredno pristojnost občin, na katere teritoriju imajo sedež.

Svet za komunalne zadeve je na treh sejah obravnaval problematiko Uprave cest, ki obstoji predvsem v tem, da so sredstva, ki so na razpolago Upravi cest za izvrševanje njenih nalog, med katere spada tudi vzdrževanje in izgradnja mestnih ulic, kljub porastu teh nalog za več kot 100%, ostale praktično skoraj iste. Zaradi tega ne more svojih nalog izvrševati terminsko in kvalitetno neoporečno. Da bi se vskladil obseg nalog s sredstvi, ki so potrebna za zadovoljivo izvršitev, bi bilo predvsem potrebno:

1. Nabaviti potrebno mehanizacijo za kamnolome.
 2. Povečati avtopark.
 3. Pristopiti h gradnji menze in upravnega ter skladiščnih prostorov.
- Za ta plan lastnih investicij je Svet osvojil predlog, da se osnujejo posebni namenski fondii, v katerih bi dotekala sredstva, pridobljena s povešanjem cen kamnolomskega materiala iz Podutika, ki pa bi bila še vedno pod dnevno ceno. Zaradi zveznih predpisov pri zaključku leta se ta zamisel ni mogla realizirati in je ostal problem financiranja lastnih investicij odprt za naslednje leto.

Finansiranje lastnih investicij ostalih zavodov se je vršilo z večjo ali manjšo pomočjo občin poleg posameznih primerov sodelovanja okrajnih (n. pr. nabava smetarskih avtomobilov za »Snago«, dotacija Zoološkemu vrtu). Na območju mesta Ljubljane sta v letu 1958 poslovali tudi dve komunalni podjetji, in sicer Električna cestna železnica, ki je v drugi polovici leta sprememila ime v Ljubljana-transport, in Mestna plinarna.

Ljubljana-transport je v letu 1958 posloval še vedno z izgubo. O tem je večkrat razpravljal Svet za komunalne zadeve, ki je tudi sprejel določene ukrepe, da bi se ta izguba omilila. Iz razumljivih razlogov pa nekateri od teh ukrepov niso bili realizirani, ker bi preveč prizadeli življenjsko raven delovnega obdobja.

Mestna plinarna je v letu 1958 izdelala na iniciativo Sveta za komunalne zadeve investicijski program za izgradnjo nove plinarnice na bazi cepljenja lahkih ogljikovodikov. V teku leta 1958 se je vodila borba pri investicijski banki v Beogradu za kredit 264 milijonov dinarjev, kolikor bo stala nova plinarna. Kredit je bil končno odobren in se bo v letu 1959 pričelo gradnja, ca. 200% večja od sedanje.